

LES AGRUPACIONS DE DEFENSA FORESTAL

Curs bàsic (bloc I)
1a edició

FORMACIÓ

Amb la col·laboració:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural**

PRESENTACIÓ

EL SECRETARIAT

LES ADF

Objectius del Bloc

L'objectiu és conèixer què són les Agrupacions de Defensa Forestal i quines són les seves funcions principals.

També coneixerem com s'organitzen, quina legislació les regula i quins són els seus òrgans administratius i logístics.

Estructura del Bloc

- Antecedents.
- Estructura.
- Funcions, tasques i material.
- Organigrama.
- Normativa.
- Per saber-ne més.

I.- ANTECEDENTS

Les ADF i els seus orígens

Es constitueixen a l'empara de l'ordre del 6 d'octubre de 1986 com a conseqüència del programa "Foc Verd" elaborat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. Ara bé, el seu origen cal cercar-lo en els antics grups d'extinció d'incendis i auxili immediat que es van començar a formar a principis dels anys 60 a Catalunya.

Les ADF

Són agrupacions formades per propietaris forestals, les seves associacions i els ajuntaments dels municipis del seu àmbit territorial. La seva finalitat és prevenir, vigilar i lluitar contra els incendis forestals, així com reforestar les zones afectades dins del seu territori. Poden agrupar un o més municipis.

imatge 1. ADF intervenint en l'extinció d'un incendi forestal. Font: Agents Rurals.

Podran formar part d'una ADF:

- Propietaris forestals.*
- Els ajuntaments.*
- Associacions de propietaris forestals legalment constituïdes.
- Organitzacions professionals agràries.
- Associacions que tinguin com a finalitat la defensa de la natura, vinculades al municipi o municipis en qüestió.

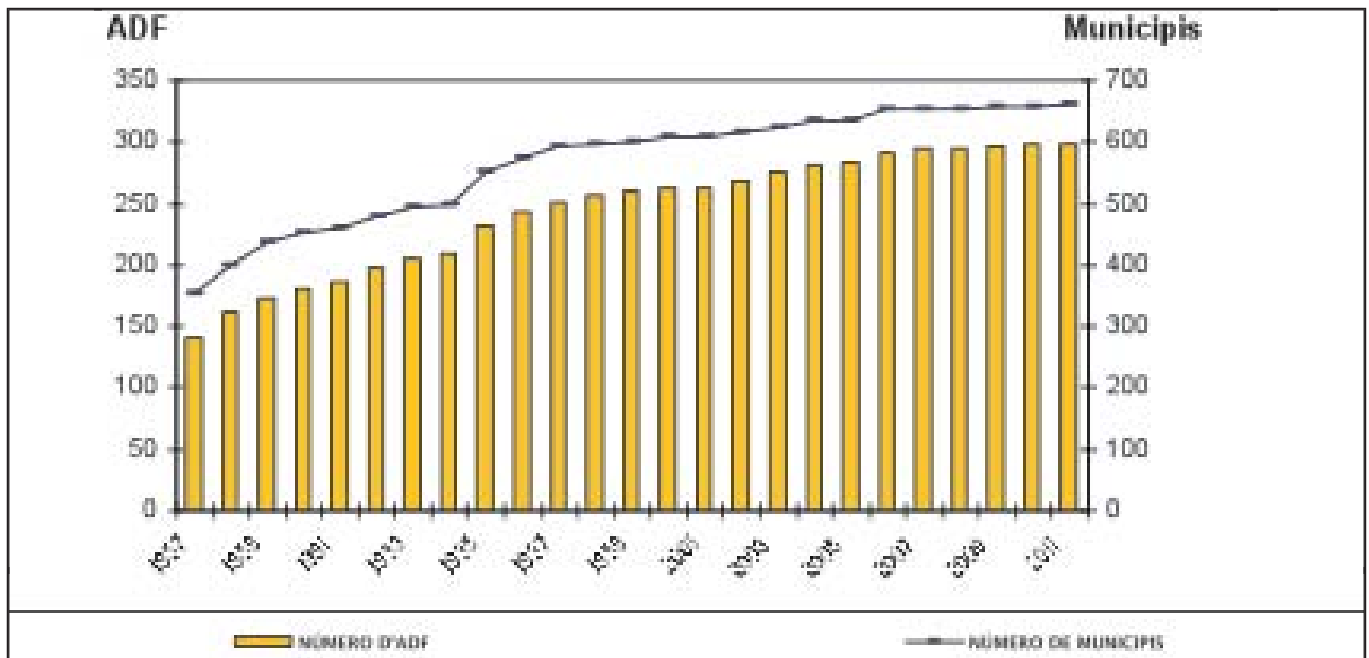
.....

** Per poder constituir-se una ADF és indispensable que hi estiguin representats com a mínim el 20% dels propietaris forestals o que la superfície forestal representi almenys el 30% del total del municipi. També és obligatori que en formin part l'ajuntament o ajuntaments dels municipis de les ADF.*

.....

Evolució del nombre d'ADF al llarg dels anys:

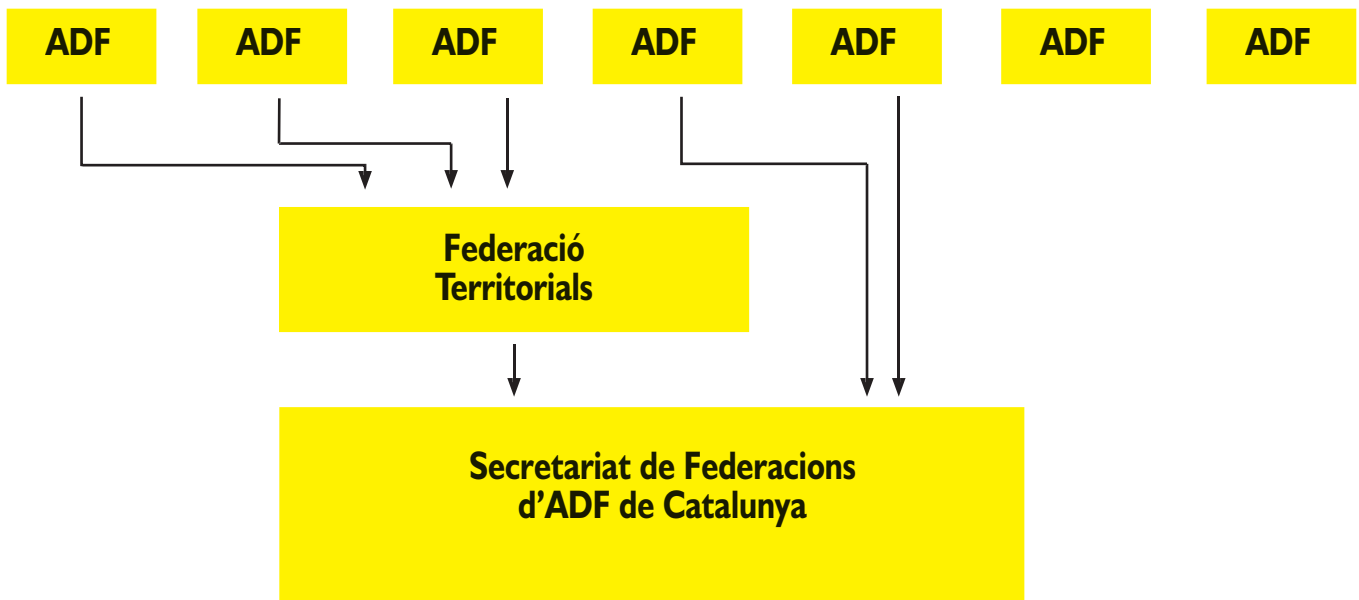
299 ADF

Gràfic I. Evolució del nombre d'ADF al llarg dels anys (1987-2011). Font: DGMN.

2.- ESTRUCTURA

Jerarquia administrativa i logística.

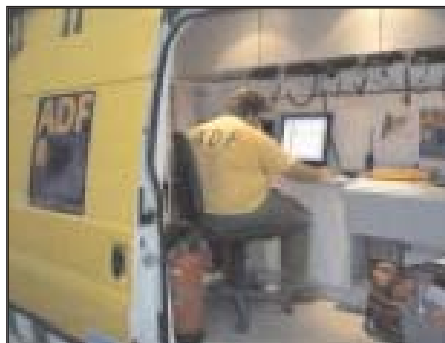
Secretariat de Federacions i ADF de Catalunya

El secretariat es va crear l'any 1999 per tal d'agrupar sota una estructura funcional totes les ADF de Catalunya i així tenir una única veu davant les administracions en les polítiques de prevenció i ajudes.

El secretariat està registrat com a associació sense ànim de lucre al registre d'associacions de la direcció general de dret i d'entitats jurídiques del Departament de Justícia.

Les funcions bàsiques del Secretariat s'estructuren en tres blocs:

- Actuacions coordinades de suport a les ADF i Federacions.
- Interlocució de les mateixes davant les administracions a nivell nacional.
- Assessorament a l'administració en matèria de Prevenció d'Incendis Forestals.

Imatge 2. Furgoneta de transmissions del SFADF.
Font: Federació d'ADF Penedès-Garraf.

Federacions Territorials

Les Federacions d'ADF són entitats sense afany de lucre constituïdes per a promocionar, gestionar i coordinar les ADF que en formen part, donant suport a les seves actuacions i representant-les quan això sigui pertinent.

ADF

Les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF), són aquelles entitats sense afany de lucre, que es constitueixen amb una finalitat comuna d'interès general per realitzar actuacions coordinades dirigides a la vigilància, prevenció d'incendis forestals, intervenció immediata i suport a l'extinció d'incendis forestals. Finalment també són les encarregades de la reforestació de terreny forestals afectats per incendis.

Les ADF realitzen les seves funcions i tasques principalment dins l'àmbit territorial que marquen els seus estatuts.

Imatge 3: ADF omplint una bassa per l'extinció d'incendis forestals. Font: Federació d'ADF Penedès-Garraf.

Imatge 4: ADF reforestant una zona cremada. Font: GEIF.

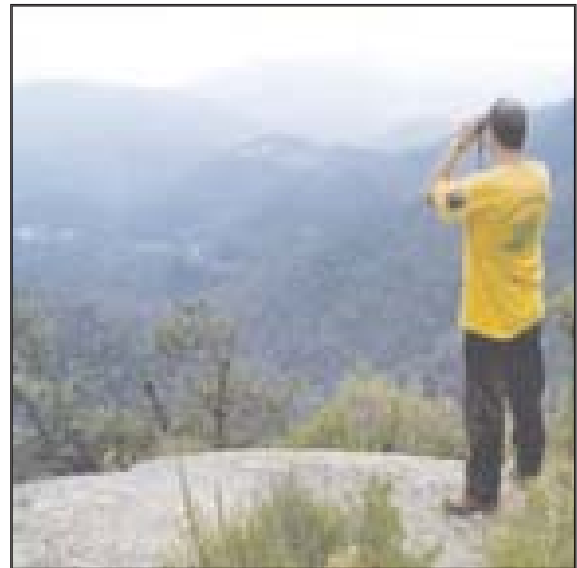
3.- FUNCIONS, TASQUES i MATERIAL

Funcions i Tasques de les ADF

- Elaboració i execució col·lectiva de programes de vigilància i prevenció d'incendis forestals.

Imatge 5: Vigilància. Font: ADF Sabadell.

Imatge 6: Vigilància. Font: ADF Sabadell.

- Col·laboració activa en l'organització, el control i l'execució de mesures dictades per la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat en matèria de prevenció d'incendis forestals.

Imatge 7: Simulacre. Font: ADF Sabadell.

Imatge 8: ADF fent la restauració dels camins després de les ventades del 2009. Font: ADF Sabadell.

- Realització de campanyes de divulgació entre els propietaris de terrenys forestals sobre les accions de prevenció i lluita contra els incendis.

Imatge 9 : Divulgació a propietaris Font: ADF Sabadell.

- Sensibilització de la població en el territori de l'ADF.

Imatge 10 : Sensibilització de la població. Font: ADF Sabadell.

- Execució de plans de prevenció, creació i manteniment d'infraestructures, xarxa de camins i punts d'aigua.

Imatge 11 i 12 : Infraestructures de prevenció d'incendis portades a terme per ADF, dipòsit d'aigua i camí de la xarxa viària bàsica . Font: ADF Sabadell.

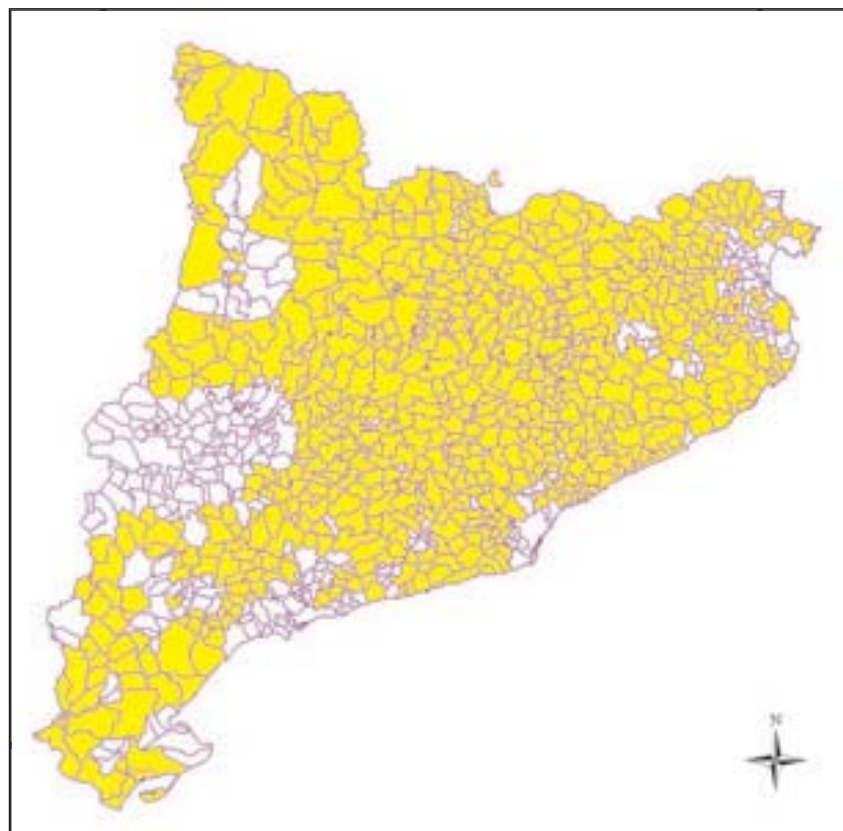
- Lluita immediata i suport a l'extinció d'incendis forestals.

Imatge 13 i 14 :ADF participant en l'extinció d'incendis forestals. Font: ADF Sabadell i Federació Osona.

Les ADF en xifres:

- Superfície forestal associada: 1.744.779 hectàrees (87% de la superfície forestal total catalana).
- Catalunya té 299 ADF que representen 661 municipis sobre els 941 totals, el que representa el 69,2%.

Imatge 15: Municipis amb Agrupacions de Defensa Forestal a Catalunya (juny 2009). Font: DAAM.

- Més de 6.485 carnets grocs (Intervenció) i més de 3.733 carnets verds (vigilància).

Imatge 16: Models carnets

- Disposa de més de 488 cisternes pel transport d'aigua.

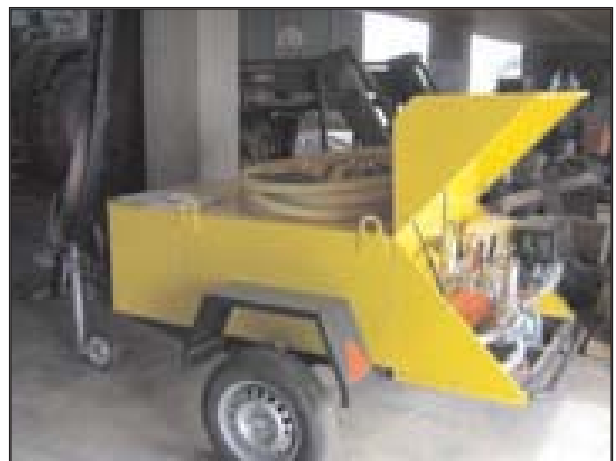

Imatge 17 i 18: Cubes pel transport d'aigua. Font: DGMN.

- Més de 130 quids i 183 remolcs d'extinció d'incendis forestals.

Imatge 19: Vehícle pick-up amb quid d'extinció d'incendis . Font: DGMN.

Imatge 20: Remolc d'extinció d'incendis . Font: DGMN.

- Més de 37 camions d'extinció.

Imatge 21 i 22: Diferents models de camions d'extinció d'incendis. Font: ADF Sabadell.

- Més de 280 vehicles 4x4 per vigilància i primera intervenció.

Imatge 23 i 24: Diferents models de camions d'extinció d'incendis. Font: DGMN.

- Més de 56 tractors.

Imatge 25: Tractor d'ADF remolcant una cuba de transport d'aigua. Font: ADF Teià.

Imatge 26: Tractor d'ADF amb una pala desbrossadora. Font: ADF Teià.

- Més de 175 desbrossadores per tractor.

Imatge 27: Braç desbrossador enganxat al tractor. Font: DGMN.

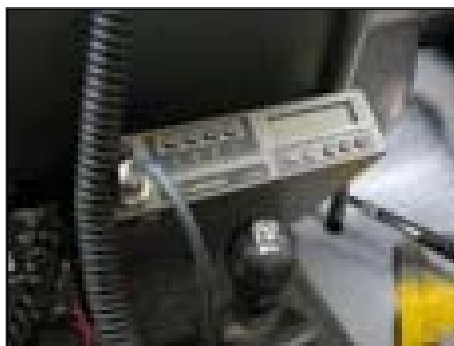
Imatge 28: Pala desbrossadora. Font: DGMN.

- Més de 115 pales per a la millora de camins.

Imatge 29: Pala anivelladora. Font: DGMN.

- Més de 2.307 aparells de transmissions (repetidors i emissores).

Imatge 30: Emisora mòbil. Font: DGMN.

Imatge 31: Emissores portàtils. Font: DGMN.

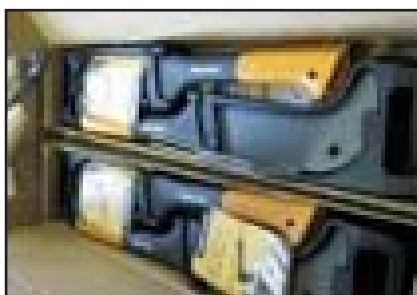
Imatge 32: Estació repetidora. Font: Federació d'ADF Penedès-Garraf.

- Hangars i bases.

Imatge 33: Hangar. Font: DGMN.

- Material lleuger per la prevenció i la intervenció en els incendis:

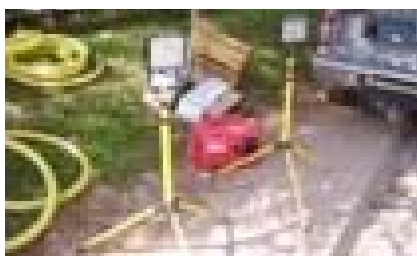
Imatge 34: Destrals. Font: DGMN.

Imatge 35: Batafocs. Font: DGMN.

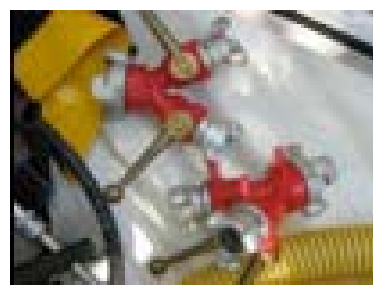
Imatge 36: Xerracs i desbrossadores. Font: DGMN.

Imatge 37: Focus de treball. Font: DGMN.

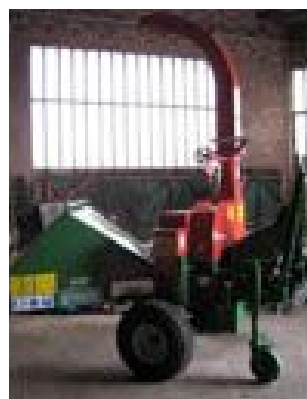
Imatge 38: Llança. Font: DGMN.

Imatge 39: Reduccions. Font: DGMN.

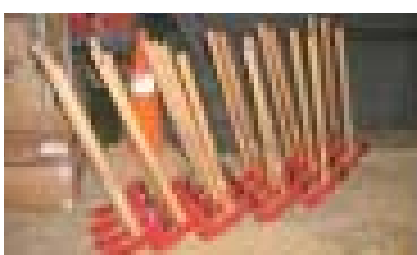
Imatge 40: Motobomba. Font: DGMN.

Imatge 42: Trituradora.
Font: DGMN.

Imatge 43: Mànegues.
Font: DGMN.

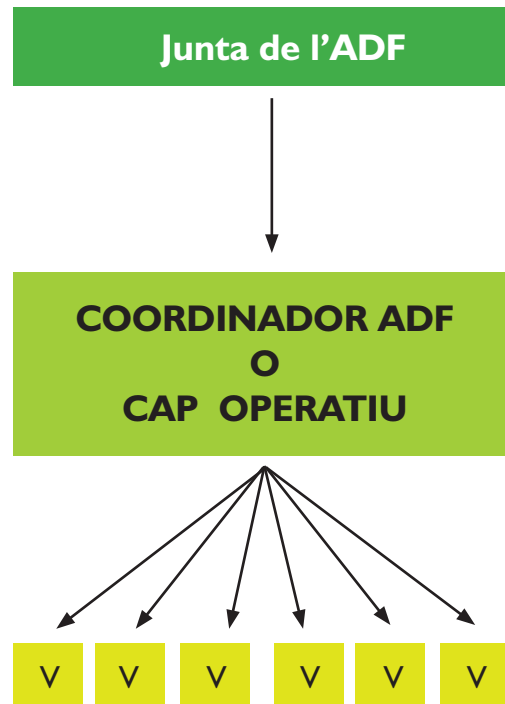
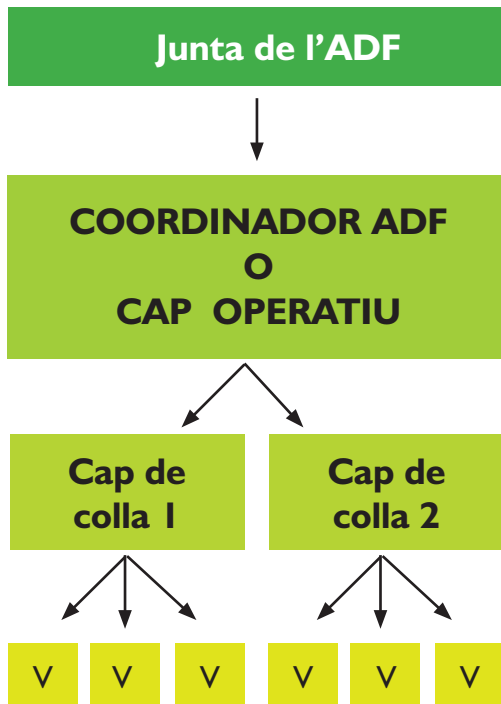

Imatge 41: Pulanskis. Font: DGMN.

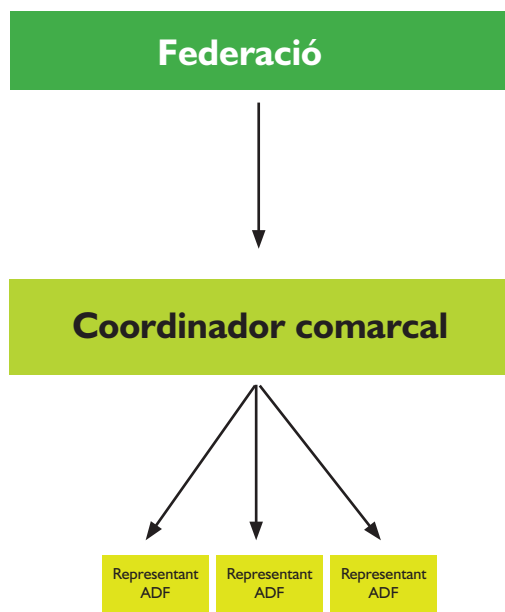
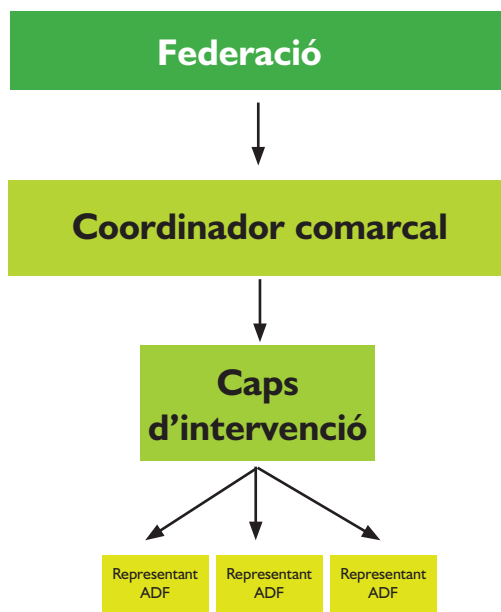
4.- ORGANIGRAMA

El territori de Catalunya és diferent de nord a sud, i de l'est a l'oest. Així mateix també ho són les seves ADF. Totes elles tenen inquietuds, necessitats i prioritats diferents. És per això que cada una d'elles s'organitza internament de distinta manera, de forma anàloga passa a nivell comarcal, incloent les comarques amb o sense federació.

A manera de resum i simplificadorament:
A nivell d'ADF:

A nivell de comarcal:

Els voluntaris són el braç operatiu de l'ADF i han de tenir la formació adequada per a les activitats que han de desenvolupar. Tanmateix, cal que disposin de l'acreditació oficial corresponent (carnet groc o carnet verd).

Les seves feines son exclusivament les que marquen els seus estatuts i la legislació vigent que les regula.

Coordinador ADF o Cap Operatiu:

Són membres experimentats de l'ADF amb cursos de formació avançats.

Pels seus coneixements i experiència són els responsables de la part operativa de l'ADF.

En l'emergència:

- Assumeixen la coordinació mentre no hi hagi el coordinador comarcal.
- Estan localitzables i presents en l'emergència.
- Poden coordinar des del punt de trànsit i també des del centre de comandament avançat fins l'arribada del coordinador comarcal.
- Poden rebre l'operatiu d'ADF quan arriben a l'incendi i assignar-los feines d'acord amb el coordinador comarcal.
- Informen de l'evolució i donen novetats al coordinador comarcal.

Coordinador Comarcal:

Són membres de l'ADF experimentats, formats i escollits per ampli consens a nivell comarcal.

Aquesta figura s'activa en incendis de certa envergadura. És molt important la seva presència en els centres de comandament avançat per coordinar les ADF amb la resta dels equips d'emergència.

En l'emergència

- Està informat de l'evolució de l'incendi i dona suport a tot l'operatiu.
- Està en un lloc visible i sempre localitzable.
- Està present en el Centre de Comandament Avançat. Es coordinarà amb el Cap de Bombers, amb els Agents Rurals i amb el Secretariat de Federacions i ADF de Catalunya. També ho farà amb altres equips que col·laboren en l'extinció de l'incendi forestal.
- Té la responsabilitat d'aconseguir els recursos necessaris per l'operatiu que intervé en l'emergència, a través de les diferents figures presents en els centres de comandament.

5.- ASSEGURANÇA

El prenedor de l'assegurança és Secretariat de Federacions i Agrupacions d'ADF Catalunya. Aquestes assegurances estan destinades a les ADF i el seus socis o voluntaris entre els 16 i 70 anys amb carnet verd i entre els 18 i 70 anys en carnet groc.

Per estar inclòs en l'assegurança en les tasques pròpies de l'ADF cal donar l'inici i finalització del servei a qualsevol centre autoritzat pel Departament, via radio, fax o telèfon a :

- Control Girona
- Control Tarragona
- Control Torreferrussa (central)
- Control Amposta

Pel que fa els vehicles i tractors cal mantenir actualitzat un llistat de matrícules de vehicles propis ADF i del personal voluntari al Servei de prevenció incendis forestals.

En cas d'incidències o sinistre s'ha de comunicar ràpidament al CAR de la comarca i a la central de Torreferrussa.

Pòlissa assegurança de responsabilitat civil general

Assegurats: Les ADF

Garanties: La responsabilitat civil general pels danys materials (inclosos els ocasionats a vehicles utilitzats en l'extinció d'incendis forestals pels voluntaris ADF) i personals derivats de les activitats desenvolupades per les ADF com a conseqüència de la prevenció i extinció d'incendis forestals.

Resten excloses les reclamacions per danys ocasionats a ciclomotors i motocicletes.

Assegurador: MUSSAP

Pòlissa assegurança d'accidents personals

Assegurats: Tot el personal de les ADF que col·labori en les tasques pròpies de 16 a 70 anys.

Garanties: La mort o la invalidesa i la incapacitat temporal hospitalària que pugui esdevenir als assegurats quan estiguin col·laborant amb les tasques pròpies ADF.

Aclariment: No té el funcionament de mútua

6.- NORMATIVA

El personal de les ADF ha de conèixer i complir la normativa que les regula, tant la de la pròpia administració com la complementària interna que pugui tenir cada ADF.

És molt important disposar dels carnets oficials de la Direcció General de Medi Natural i Biodiversitat (DGMNB), el groc per poder participar en la intervenció i/o el verd per tasques exclusives de prevenció.

Sense aquestes acreditacions:

- No es consta a l'arxiu de la DGMNB i per tant no s'activen les assegurances personals.
- Pot ser que els agents de l'autoritat no permetin l'entrada per participar en tasques de suport a l'extinció.

Per activar les assegurances és molt important comunicar sempre l'inici de les activitats als controls oficials del DGMNB, (Control Central Torreferrussa 93.574.00.36) i recordar també de comunicar la fi del servei. Saber que, segons els estatuts de l'ADF, l'àmbit d'actuació d'aquesta és el seu municipi, però que en cas d'incendi forestal i per veïnatge, poden donar suport a municipis veïns.

Fora del seu territori i dins l'àmbit de la seva federació, podran actuar de forma coordinada amb la Direcció General de Medi Natural i Biodiversitat (DGMNB) mitjançant la federació, si existeix.

Fora del seu àmbit territorial i el de la federació, només podran actuar de forma coordinada amb la DGMNB mitjançant el Secretariat de Federacions i ADF de Catalunya.

7.- PER SABER-NE MÉS

- Ordre de 6 d'octubre de 1986, sobre la regulació de les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF). DOGC 755
- www.gencat.cat (Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, Medi Natural, Prevenció d'Incendis, Agrupacions de Defensa Forestal)
- www.sfadf.org (pàgina web del Secretariat de Federacions i Agrupacions de Defensa Forestal de Catalunya)

Funcions de les ADF

- Fer una avaluació inicial de l'incendi i transmetre'n les conclusions que se'n derivin.
- Donar el suport necessari per a l'establiment del Centre de Comandament Avançat (CCA), que és un punt pròxim a l'emergència on s'estableixen tots els agents que intervenen en l'incendi per coordinar-se.
- Combatre l'incendi, auxiliar les víctimes i aplicar les mesures de protecció adients, en col·laboració amb els serveis d'extinció d'incendis i salvaments.
- Informar puntualment al seu coordinador operatiu i sol·licitar i executar les seves instruccions a través dels seus comandaments naturals.
- Mantenir informat al seu coordinador orgànic.
- Col·laborar en l'establiment de les esquadres de reserva.
- Les ADF depenen orgànicament de la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat però depenen funcionalment del Cos de Bombers en el moment de l'emergència, tant en el funcionament com en les relacions que queden establertes en el Protocol d'Actuació del Grup d'Intervenció.

Cal tenir present que es treballa per un objectiu comú, anar tots a una facilitarà les tasques d'extinció.